

Kdor ne uboga . . .

*Ko odhaja Janko v šolo,
pa mu naroče,
naj jim kupi v prodajalni
to in to gredé.*

*Drugi drsajo veselo.
Ej, kako to gre!
Ko bi še jaz poizkusil,
Janko sebi dé.*

*Zadnjič mati mu je rekla:
„Kupi petrolej!
Da ne izpodrsneš, pazi,
le pod noge glej!“*

*Švigne kakor blisk za njimi,
švigne — pade — jej!
Že je v koscih steklenica,
šel je petrolej.*

*S steklenico v roki maha
varno jo gor v breg.
Treba biti je previden,
tu je led in sneg.*

*Kaj potem doma je bilo,
tega ne pove;
pač pa v šolo in iz šole
mirno, redno gre.*

Ivan Bezeljak.

Jankove zgone in nezgone.

Spisal Borisov.

(Konec.)

rez nekaj mesecev pa je dobil Jankov oče iz šole obvestilo, da se Janku nič kaj dobro ne godi v šoli . . .

Prišel je takoj v mesto, najprej na stanovanje, potem pa v šolo. Gospodinja je dečka hvalila, da se pridno uči in tako dalje. Toda v šoli je oče zvedel drugo. Profesorji so ga tožili, da je lenuh in da ne bo nič z njim. Oče je šel še enkrat na stanovanje in vprašal Jankovega sošolca Tončka, kako kaj zna njegov sin v šoli. Tudi Tonček je soglašal s profesorji v sodbi. Rekel je očetu: „Kadar je vprašan, dosti govori, če mu pa kdo po šoli reče, da je napačno odgovarjal, je hud nanj. Jaz mu večkrat kaj povem, pa me neče poslušati in pravi, da zna sam dobro.“

„Lažeš!“ zakriči jezno Janko, ki ga je gospodinja nalahno sunila v hrbet, češ, naj se postavi.

* * *

Od tedaj ni bilo več miru med dijaki. Janko je postal od onega dne, ko je izdal Tonček njegovo lenobo, še oblastnejši. Večkrat je Tončka udaril, ker je bil ta precej slabotnejši od Janka. Če se je Tonček hotel braniti, je bila takoj gospodinja zraven, ki je Janka branila.

„Ta ima več pravice tukaj kot vidva oba, saj tudi več plača, je rekla pogosto.

Ker le ni bilo miru, je prestavila gospodinja Janka v sosednjo sobo, kjer je ona spala, da se je podnevi tam učil. V oni sobi je imela gospodinja kletko, kjer so skakali in prepevali veseli ptički. Z njimi se je veselil tudi Janko in veselja prepeval, ker se mu je godilo tako dobro, da je vse premagal in dobil kar svojo sobico.

Deček je vedno gledal ptičke in žvižgal z njimi, česar so bili ptički posebno veseli. Odpevali so mu tako prijazno kot bi se hoteli z njim pogovarjati. Tako so minevale Janku ure kot minute in komaj se je časih domislil, da bo treba iti v šolo.

Kaj je bilo v šoli, kadar je bil vprašan, se razume samoobsebi.

Nekega opoldne se je Janko zopet zabaval s ptički, namesto da bi se bil učil. Ravno žvižgal jim je, stoječ na stolu, ko se nenadoma odpro vrata. Komaj je skočil s stola, že je stal pri njem — oče. Deček je zardel in še pozdraviti je pozabil očeta.

„Kaj pa delaš na stolu?“ ga vpraša oče.

„Pogledal sem v kletko.“

„Tako? V kletko gledaš namesto v knjigo?“ Očeta je to tako zbolelo in obenem razjezilo, da ga je pošteno prijel za lase in ga oštel, da bo še siromak na svetu, ker noče sebi dobro. Žalosten je odhajal domov, videč, kakega sina ima.

Črez pol leta se je dopolnilo Jankovo življenje v mestu. Dobil je tako izpričevalo, da ga ni bilo treba dvakrat pogledati. Vsakdo si je lahko prvič zapomnil vse rede. Bili so namreč vsi ene vrste — same petice. V šoli je oče povrh še zvedel, da z Jankom ni nikakega upanja tudi prihodnje leto.

Oče ga je vzel domov. Nekaj časa je bilo dečka doma malo sram, a kmalu se je spet privadil. Ni se pa mogel privaditi življenju, ki se mu je v pol leta tako odtujil. Moral je na domu delati kot drugi, zraven pa še ni imel postrežbe, kakršne je bil navajen v mestu. A čim dlje časa je bil doma, tembolj se mu je tožilo po nekdanjem življenju, zlasti ker je vedno slišal kako pikro besedo iz očetovih ust. Navaditi se je moral vsakega dela in ni se mu godilo ravno dobro. Posebno hudo mu je bilo, kadar je moral pasti živino. S planote za vasjo se je namreč kaj lepo videlo v mesto, po katerem bi se lahko izprehajal Janko, ako bi bil imel kaj razuma. Tako je pa postal pastir.

* * *

Tekla so leta. Janko je bil še vedno na domu in ker mu je umrl starejši brat, je moral še bolj delati in trpeti.

Nekega jesenskega dne je vlačil z voli debela debela iz jarka. Proti večeru je začel rositi dež, in preden so bila vsa debela pri cesti, je bil Janko premočen do kože. Drugi so bili vseeno veseli, čeravno jih je namočil dež. Janku pa je še vedno rojilo po glavi: „Rajši bi se bil mlad učil, razuma sem imel dovolj, pa bi danes lepo sedel v sobi in delal kako lažje delo.“

Tako si je mislil, ko je šel proti domu. Mimogrede stopi v prijazno gostilnico, ki je stala poleg šole, da bi izpil kozarec vina in se malo okrepčal. Ko pogleda v stransko sobo, vidi tam mladega gospodiča, s katerim se je pogovarjal gostilničar. Janku se je zdel obraz znan, vendar se ni mogel domisliti, kje ga je že videl. Mladenič je bil slabotne postave, vendar mu je sijala z obraza sreča in zadovoljnost. Lica niso pričala, da bi se gospodiču godilo posebno dobro. V tistem hipu je Janko spoznal v tem človeku nekdanjega svojega sostanovalca Tončka.

Kakor bi ga nekaj speklo v srcu, tako se mu je zazdelo v tistem hipu... Prišel je gostilničar, ki je povedal Janku, da je prišel v vas nov učitelj, po imenu Anton Čerin...

Sinko — nikar!

*Živa siničica, kos repati,
lišček in vrabec — ljubljenci zlati;
črni gavran, pisana šoja —
pridita v hišico, bodita moja!*

*Čakaj me! Nečeš
slušen mi biti,
hočem drugače
te pokoriti.*

*Vzamem kar past,
past poskočno,
nastavim tičnico,
tičnico močno,
veje odenem v lep grabeči —
lov se gotovo posreči. —*

*„Sinko moj, tega nikar!
Ptičica božji je dar.*

*Kruto bi ranila past poskočna,
smrt bi zadala ji tičnica močna.
Pusti sinico, liščka na trati,
naj se radujeta v svobodi zlati.
Ptičica božji je dar —
sinko — nikar!“*

Fran Silvester.

Luna.

*Zlatolaso solnce vstane,
glave težke pa zaspane
luna zabledi in vzdihne,
zvezdo — lučco slednjo vpihne.*

*Ko zvečer gre solnce v dvore,
vstane luna izza gore,
zvezde — lučce spet prižiga,
solнца išče — ne dobi ga . . .*

Fran Žgur.

